

בס"ד. ש"פ בהעלותך, ט"ז סיון, ה'תשכ"ו

(הנחה בלתי מוגה)

וידבר הוי' גו' בהעלותך את הנרות גו' ויעש כן אהרן וגו', ומפרש רש"י², להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. וידועה הקושיא³ במ"ש ויעש כן אהרן, הלא מצינו בתורה כו"כ ציוויים שנאמרו לאהרן שלא נאמר בהם ויעש כן אהרן, ולמה כאן דוקא נאמר ויעש כן אהרן. גם צריך להבין מה שאמרו חז"ל⁴ למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים⁵, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו כשלא הי' עמהם בחנוכה כו', אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, וצריך להבין הטעם דשליך גדולה משלהם, דלכאורה, הלא יש מעלה יתירה בחנוכת הנשיאים שאז הקריבו קרבנות בריבוי גדול יותר מכל הימים שלאחרי זה, ועד"ז בנוגע לקטורת, שבדרך כלל לא היתה קריבה על מזבח החיצון אלא על גבי מזבח הפנימי, ורק בחנוכת הנשיאים היתה הוראת שעה שהקריבו קטורת ע"ג מזבח החיצון (כמ"ש בפירוש רש"י⁶), וכל זה הי' מצד מעלת החינוך בפעם הראשונה, כמשל התינוק כשמחנכין אותו ללמוד נותנים לו מתנה יתירה כו', וכמו כן בחנוכת הנשיאים הי' המשכת ריבוי אורות שע"ז יוכל להיות אח"כ כללות ענין הקרבנות בסדר הרגיל⁷, משא"כ בנוגע להדלקת הנרות ע"י אהרן, הרי גם בפעם הראשונה היתה ההדלקה באותו אופן כמו שהיתה בכל הימים שלאחרי זה, וא"כ, מהו הפירוש שלך גדולה משלהם, בה בשעה שבחנוכת הנשיאים (שלהם) ישנו ענין של ריבוי והוספה, ואילו הדלקת המנורה (שלך) אינה באופן של הוספה, אלא רק ע"ד הרגיל⁸.

(7) ראה תו"א וישב (חנוכה) כט, ד ואילך.
לקו"ת נשא כט, א ואילך.

(8) ראה ד"ה בהעלותך תקס"ו (מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' רמב ואילך) — הובא באוה"ת שם ע' שנד. תרל"ה (סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שכט ואילך). תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' שיח ואילך). וראה גם המשך תרס"ו ע' ככה"ו.

(1) ריש פרשתנו (בהעלותך ח, א-ג).

(2) מספרי עה"פ.

(3) אוה"ת פרשתנו ע' שכז.

(4) פרש"י עה"פ. וראה תנחומא פרשתנו

ג. ה. במדב"ר פט"ו, ג. שם, ו.

(5) ברש"י שברמב"ן: לחנוכת הנשיאים.

ובדפוס ראשון: לחנוכת המזבח.

(6) נשא ז. יד.

(ב) **ויובן** ע"פ המבואר בלקוטי תורה⁹ וכן באור התורה¹⁰ (שנמצא עתה בדפוס¹¹) ההפרש שבין קרבנות הנשיאים להדלקת הנרות, שמצד זה הי' גם ההפרש שקרבנות הנשיאים היו במספר י"ב, והיינו, לפי שבנ"י נחלקים לי"ב שבטים, שהם י"ב אופני עבודה, דכל שבט ושבת במסילתו יעלה¹², וכל נשיא הקריב קרבן בפ"ע ועי"ז העלה את שבטו, ואילו בהדלקת הנרות כתיב בהעלותך את הנרות גו' יאירו שבעת הנרות, שאהרן מעלה את כללות נש"י שהם בדוגמת מנורה שיש בה ז' נרות, שהם ז' מדריגות בעבודת ה'¹³.

והענין בזה, דהנה, יש הפרש בין כללות ענין הקרבנות שהיו מעלים על המזבח בהמה גשמית, פר או איל כו', לבין הדלקת הנרות שהיתה צריכה להיות דוקא ע"י שמן זית זך כתית למאור¹⁴, והיינו, שעם היות שגם הדלקת הנרות היתה ע"י שמן גשמי, הרי תחילה הוצרכו לברר ולזכך את השמן, ורק לאח"ז היו יכולים להדליק בו את הנרות, משא"כ בקרבנות שהיו לוקחים את הבהמה כמו שהיא והיו מקריבים אותה ע"ג המזבח [וזהו גם שנרות המנורה היו בפנים (בהיכל), משא"כ הקרבנות היו ע"ג מזבח החיצון בלבד]. וענינו בעבודה, שענין הקרבנות שהיו מעלים את הבהמה ע"ג המזבח, מורה על העבודה להעלות את נפש הבהמית, וכן כללות ענין הבירור והעלאת עניני העולם, שנעשית מצד דרגת הנשמה כפי שיורדת ומתלבשת בעולם, שזוהי הבחי' דבראתה יצרתה נפחתה¹⁵ שהם כנגד עולמות בי"ע¹⁶, משא"כ ענין הדלקת הנרות מורה על העלאת נפש האלקית עצמה, כפי שהיא בבחי' טהורה היא¹⁷, בעולם האצילות¹⁸. ומזה מובן, שע"י קרבנות הנשיאים נעשית ההעלאה דבי"ע למלכות דאצילות, וזהו שקרבנות הנשיאים הם במספר י"ב, כי י"ב השבטים הם י"ב בקר דבריאה (ששם הוא שרש נפש הבהמית¹⁹), ועלייתם היא לבחי' המלכות, בחי' הים שעליהם מלמעלה²⁰. אך ע"י

16) סידור האריז"ל במקומו. פע"ח שער הברכות רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כז, א.
17) ראה גם ד"ה בהעלותך את הנרות תשל"ד ס"ב (תו"מ סה"מ סיון ע' שסט).
18) ראה גם אוה"ת מג"א ע' כג. ספר הערכים חב"ד ערך אהרן ע' יז"ח ובהערות שם.
19) ראה לקו"ת אמור לו, ב. לו, א.
20) מלכים"א ז, כה. וראה לקו"ת פרשתנו לב, א. אוה"ת נשא ע' רעט. ובכ"מ.

9) פרשתנו לא, ב. וראה גם שם לב, א"ב.
10) שם ע' שכג. שכה. שנג.
11) כרך זה (בהעלותך שלח קרח) יצא לאור לקראת כ"ף מנחם-אב שנה זו (תשכ"ו).
— המו"ל.
12) ראה פע"ח בהקדמה לשער התפלה. לקו"ש חכ"ג ע' 54. וש"נ.
13) לקו"ת ריש פרשתנו.
14) ר"פ תצוה ובפרש"י.
15) נוסח ברכת "אלקי נשמה".

עבודת אהרן בהדלקת הנרות, נעשית העלי' באצילות גופא, מחיצוניות המלכות (ששם היא העלי' די"ב בקר דבריאה) לפנימיות המלכות, ויתירה מזה, שנעשית עליית ספירת המלכות וכללות בחי' ז"א דאצילות ע"י גילוי והמשכת בחי' החכמה (שרש נפש האלקית²¹), שזהו"ע השמן. וזהו שהדלקת הנרות היא במספר שבע, וכמ"ש אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (אף שלכאורה הי' צ"ל יאירו ששת הנרות, שהרי רק ששה נרות מאירים אל מול פני המנורה שהוא קנה האמצעי²²), דשבעת הנרות הם ז' המדות דאצילות (שהם ז' ולא י"ב), והדלקת הנרות היא העלאת ז' המדות דאצילות אל בחי' הפנימיות (אל מול פני המנורה), ועד לבחי' שלמעלה מאצילות לגמרי²³.

ועפ"ז מובן העילוי דהדלקת הנרות לגבי קרבנות הנשיאים, לפי שע"י קרבנות הנשיאים נעשית רק ההעלאה מבי"ע למלכות דאצילות, משא"כ ע"י הדלקת הנרות נעשית העלי' באצילות גופא ועד לבחי' שלמעלה מאצילות. ועוד ענין בזה, שההעלאה שע"י הקרבנות הקשורה עם העבודה דכירור נפש הבהמית וכירור העולם (שע"י נעשית העלי' מבי"ע למלכות דאצילות), היא ע"י העבודה באופן של אתערותא דלתתא, העלאה מלמטה למעלה. משא"כ ההעלאה שע"י הדלקת הנרות שענינה הוא העלאת נפש האלקית עצמה (שע"י נעשית העלי' באצילות גופא), היא ע"י המשכה וגילוי מלמעלה באופן של אתערותא דלעילא, שזהו מש"נ וידבר הוי' גו' בהעלותך את הנרות (דלא כמו קרבנות הנשיאים שהתנדבו מעצמם²⁴). והרי ידוע²⁵ שהגילוי שנמשך מלמעלה באופן של אתעדל"ע הוא גבוה ונעלה יותר ממה שנמשך ע"י אתעדל"ת. וזהו שאמר הקב"ה לאהרן שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, כי, ע"י קרבנות הנשיאים נעשית רק העלי' מבי"ע לאצילות, ובאופן של אתעדל"ת, משא"כ ע"י הדלקת הנרות נעשית העלי' באצילות ולמעלה מאצילות, ובאופן של אתעדל"ע.

ג) וממשיך בכתוב ויעש כן אהרן וגו', ומבואר באוה"ת²⁶ שענין עשי' זו הוא כענין העשי' שנאמר בשרה, ותאמר שרה צחוק

אוה"ת שם ע' שכה.

(21) ראה תניא פ"ב.

(24) ראה גם פרש"י נשא ז, ג"י.

(22) ראה גם אוה"ת פרשתנו ס"ע שכא.

(25) ראה לקו"ת שה"ש כג, ד.

ריש ע' שכו. ובכ"מ.

(26) שם ע' של ואילך.

(23) ראה לקו"ת פרשתנו ל, ד. לא, א.

עשה לי אלקים²⁷, שעל זה דרשו רז"ל²⁸ שהוסיפה על המאורות (נאמר כאן עשי', עשה לי, ונאמר להלן ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים²⁹), ועד"ז באהרן, שע"י עבודתו בהדלקת הנרות שהם כנגד המאורות³⁰, נעשה הוספה על המאורות.

והענין בזה³¹, דבתחילה כתיב ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, ולאח"ז כתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן, לפי שקטרגה הלבנה כו'³². והנה, שני המאורות הגדולים הם ב' השמות הוי' ואלקים, והיינו, שהתפשטות והתגלות הגדולה דשם הוי' היא ע"י שם אלקים דוקא. וענין מיעוט הלבנה להיות מאור הקטן, מורה על ההעלם וההסתר והצמצום שמצד שם אלקים שלא יהי מאיר הגילוי דשם הוי'. ועז"נ צחוק עשה לי אלקים, היינו, שדוקא ע"י שם אלקים שהוא בחי' הצמצום וההסתר להיות יש ודבר נפרד, הנה ע"י אתכפיא ואתהפכא נמשך בחי' צחוק והתגלות התענוג מעצמות אוא"ס שלמעלה מעלה משם הוי'. וזהו ששרה הוסיפה על המאורות, שע"י העלאת הבירורים שמצד הצמצום וההסתר דשם אלקים דוקא (שאו נקרא המאור הקטן כנ"ל), נמשך ומתגלה תוספת אורות מעצמות אוא"ס בהמאורות, ואזי נעשה שני המאורות הגדולים להיות שוין בקומתן כו'.

וע"פ האמור שמ"ש ויעש כן אהרן הוא כענין מש"נ בשרה צחוק עשה לי אלקים שע"י הוסיפה על המאורות, שזהו העילוי שנעשה ע"י עבודת הבירורים דוקא (כנ"ל), צריך לומר, שגם בעבודת אהרן בהדלקת הנרות ישנו העילוי שנעשה ע"י עבודת הבירורים, והיינו, שהפעולה דאהרן בהדלקת הנרות היא לא רק בנוגע לעליית נפש האלקית עצמה (ובעולם האצילות), אלא גם בנוגע להעלאת נפש הבהמית כו' (ובעולמות ביי"ע)³³. ויש לומר, שהעילוי שע"י עבודת הבירורים שישנו גם בעבודת אהרן בהדלקת הנרות, נעשה לאחרי וע"י שחלשה דעתו של אהרן³⁴ כשראה חנוכת הנשיאים ע"י הקרבת הקרבנות שעל ידם נעשה ענין

(27) וירא כא, ו.	סיון ע' שסח ואילך).
(28) ב"ר פנ"ג, ח.	(32) פרש"י בראשית שם.
(29) בראשית א, טז.	(33) ראה גם ספר הערכים חב"ד שם
(30) ראה במדב"ר פי"ב, יג.	(בנוגע לפעולת הדלקת הנרות דאהרן בנשמות
(31) אוה"ת שם. וראה גם ד"ה בהעלותך	דבי"ע, ועד לאלה שנמצאים במדרגה תחתונה
את הנרות תר"ל. תרל"ד. עטר"ת. תשל"ד	ביותר).
(סה"מ תר"ל ע' קסז ואילך. תרל"ד ע' רכו	(34) ראה גם בשיחה שלפני המאמר ס"ט
ואילך. עטר"ת ע' תלג ואילך. תו"מ סה"מ	ואילך (לקמן ע' 95 ואילך).

הבירורים (כנ"ל), שאז נעשה גם אצלו ע"ד העילוי שע"י עבודת הבירורים כבקרבות הנשיאים. אמנם, אצל אהרן הנה גם ענין זה (העילוי שע"י עבודת הבירורים שנעשה אצלו עי"ז שחלשה דעתו כו') הי' חלק מכללות העבודה שהדלקת הנרות שהיא באופן של אתערותא דלעילא, כמש"נ וידבר הוי' וגו' (כנ"ל ס"ב), והיינו, שחלישות דעתו של אהרן אינה ענין של העלאת מ"ן ממש (כמו שהי' אצל הנשיאים שהתנדבו מעצמם הקרבנות לחנוכת המזבח), אלא רק בבחינת כלי ריקן³⁵ להגילוי שנמשך מלמעלה באופן של אתערותא דלעילא. ולכן, גם פעולת אהרן בהדלקת הנרות (לא רק בנוגע להעלאת נפש האלקית עצמה, אלא גם) בנוגע להעלאת נפש הבהמית כו' (ענין הבירורים), נעשית (לא בדרך של עבודה מלמטה למעלה, אלא) ע"י המשכת הגילוי מלמעלה דוקא³⁶.

(ד) **ועפ"ז** יובן בעומק יותר הענין דשלך גדולה משלהם, שהמעלה שהדלקת הנרות לגבי קרבנות הנשיאים היא גם לגבי העילוי והתוספת אור שנעשה ע"י בירור נפש הבהמית וכללות ענין הבירורים (שמצד זה חלשה דעתו של אהרן, ועי"ז נעשה גם אצלו עילוי זה), כיון שסו"ס גדולה יותר מעלת העלי' שנעשית בנפש האלקית עצמה. וע"ד המבואר במש"נ³⁷ משכני אחרין נרוצה הביאני המלך חדריו, דאף שיש מעלה בבירור נה"ב, שזהו"ע נרוצה לשון רבים, דקאי על נפש אלקית ונפש הבהמית, הנה לאח"ז נאמר הביאני המלך חדריו, דקאי על העילוי שנעשה בנפש האלקית עצמה, שזהו ענין נעלה יותר מאשר העילוי דבירור נפש הבהמית. וזהו גם הענין דשלך גדולה משלהם, שעיקר העילוי הוא בעבודתו של אהרן כפי שהיא מצד עצמה (שזהו ענין נעלה יותר ממה שנעשה אצלו עי"ז שחלשה דעתו), שהו"ע העלי' דנפש האלקית עצמה, העלי' שבעולם האצילות גופא, ועד לבחי' שלמעלה גם מעולם האצילות כו', שענין זה הוא נעלה יותר מענין הבירורים כו'.

(ה) **וזהו** גם העילוי דבקיעת הנהר לעתיד לבוא לגבי קריעת ים סוף שביצי"מ. דהנה, אע"פ שנאמר³⁸ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, היינו, שהגילויים דלעתיד לבוא יהיו כמו הגילויים שהיו ביצי"מ, מ"מ, יהיו הגילויים דלעתיד לבוא באופן נעלה יותר, ולכן אף

(37) שה"ש א, ד. וראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ד ואילך. אוה"ת שה"ש ח"א ע' סד ואילך. ובכ"מ.

(38) מיכה ז. טו.

(35) ראה לקו"ת שה"ש יג, ב. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' השטו ואילך.

(36) ראה גם ספר הערכים חב"ד שם ע'.

יד, ובהנסמך שם.

שקריעת ים סוף היתה לי"ב גזרים³⁹, לכל שבט מסילה בפ"ע, הנה לעתיד לבוא תהי' בקיעת הנהר לשבעה נחלים⁴⁰ (ע"ד החילוק שבין הדלקת הנרות שהם במספר שבע לקרבנות הנשיאים שהם במספר י"ב), והיינו⁴¹, לפי שהענין דקרי"ס קשור עם כללות העבודה בזמן הזה בבירור נפש הבהמית וכללות העולם שעי"ז נעשית העלי' מבי"ע לאצילות, שזהו"ע קריעת ים סוף שהוא בחי' מלכות דאצילות כדי להיות עליית והתחברות י"ב שבטים שבבריאה לשרשן שבאצילות (י"ב גבולי אלכסון דז"א), משא"כ לעתיד לבוא תהי' בקיעת הנהר (לא לי"ב גזרים, אלא) לשבעה נחלים דוקא, שהו"ע התגלות ז' תחתונות דעתיק⁴², שזהו גם מה שמשיח נקרא בשבעה שמות⁴³, שעל ידו יומשך התגלות שבעה הנחלים, והיינו, שלעתיד לבוא תהי' העלי' דנפש האלקית עצמה, שזוהי העלי' באצילות גופא, ועד לבחי' הכתר שלמעלה מאצילות, ובכתר גופא עד לבחי' פנימיות הכתר, וכידוע⁴⁴ שכל ההמשכות דעכשיו הם רק מחיצוניות עתיק, ולא שייך עכשיו הגילוי דבחי' פנימיות אבא פנימיות עתיק, והגילוי דבחי' פנימיות עתיק יהי' רק לעתיד לבוא, בביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

הערה

<p>(42) לקו"ת שם. לג, ב. (43) כ"ה במדרש משלי — באבער — ספי"ט.</p> <p>(44) פע"ח שער הק"ש רפט"ו. לקו"ת שה"ש נ, ריש ע"ג. נא, ג ואילך.</p>	<p>(39) מכילתא בשלח יד, טז. פרש"י תהלים קלו, יג. (40) ישעי' יא, טו. (41) ראה גם לקו"ת פרשתנו לא, ב. צו יד, סע"ד.</p>
---	--